

Yaddaşlarda yaşayanlar

Yazıçı Əfqanı xatırlayarkən...

Fevral ayının 13-ü onun anım günüdür

Bir vaxtlar Bakı Dövlət Universitetinin jurnalistika fakültəsində oxuyan hər bir gəncin arzusu o zaman Azərbaycan mətbuatının flaqmanı sayılan “Kommunist” qəzetində işləmək idi. Bu peşəyə də həvəsi məndə unudulmaz insan, gözəl jurnalist Əhməd İsayev yaratmışdı və o, Gəncə – Qazax bölgəsi üzrə “Kommunist”in müxbiri idi.

Ölkənin ən sayılıb-seçilən jurnalistləri demək olar ki, həmin qəzetdə işləyirdilər və bu gün onları – Ağabala Rzayevi, Adil Cavadlı, Rəfai Nağıyevi, Tofiq Həsənovu, Sadiq Qarayevi, Əşrəf Hacıyevi, Hidayət Zeynalovu, Cəlil Xəlilovu və başqalarını ehtiramla xatırlayırıq.

Yuxarıda yazdığım kimi 1976-cı ildə universitetin jurnalistika fakültəsinə o arzularla gəlmişdim ki, məhz “Kommunist” qəzetində işləyim. Odur ki, birinci kursu bitirərkən bizi təcrübə keçməyə göndərəndə heç fikirləşmədən bu qəzeti seçdim.

Məni Ədəbiyyat və incəsənət şöbəsinə təcrübə keçməyə göndərdilər. Şöbənin müdiri yazıçı Əfqan Əsgərov, müxbirləri isə Məryəm xanım Həsənzadə və İlham Rəhimli idi.

Bir gün Əfqan müəllim yanına çağırıb cibindən 2 ədəd manatlıq çıxarıb mənə sarı uzatdı. Təəccübləndim. “Götür, – dedi, – Təcili Akademiyanın Coğrafiya İnstitutuna get. Özüylə danışmışam, akademik Həsən Əliyev gözləyir. Bu materialı ona ver. Oxuyub, imza atsın. İki manatı da ona görə verirəm ki, taksi ilə gedib-gələsən. Təcildir. Həsən müəllimin yazısı sabah qəzetdə getməlidir”.

“Baş üstə”, – deyib otaqdan çıxdım. “Nizami” kinoteatrının arxasında taksi dayanacağı var idi. Yaxşı ki, növbə yox idi. Elə birinci gələn taksiyə əyləşib akademiyaya sürməyi xahiş etdim. O vaxtlar Bakıda demək olar ki, tıxac yox idi. Nə isə... Akademiyaya gəlib Coğrafiya İnstitutuna qalxdım. Direktorun qəbul oğlunda əyləşən xanıma “Kommunist” qəzetindən gəldiyimi dedim. “Keçin, Həsən müəllim sizi gözləyir”, – dedi.

İçəri girib salam verdim. Əlimdəki yazını ona uzatdım. Aldı, baxdı. “Nə yaman çox çıxıb, – dedi, – Qoy oxuyum, sonra imza ataram. Otur sən də qulaq as”.

Nə deyə bilərdim. Həsən müəllim yazını ucadan oxuyurdu, mən də sakitcə dinləyirdim. Arada dayanırdı. Akademiyanın heyətində çəkdiyi şəkilləri göstərirdi: “Ağaclar da insan kimidir, onların da hər birinin öz xüsusiyyəti var – deyirdi”. Azərbaycanın ayrı-ayrı bölgələrində əkdüyü ağaclardan danışdı, saldıqı meşələrdən danışdı.

Onun bu söhbətinə maraqla qulaq assam da, fikrim Əfqan müəllimin yanında qalmışdı. Dinə bilmirdim ki, bilmirdim.

Unudulmaz akademik isə yazını oxuya-oxuya maraqlı söhbətindən qalmırdı. Nəhayət, yazını oxuyub qurtardı, imzaladı. “Götür”, – dedi, – məndən kollektivə salam söylə”.

Baş üstə, deyib otaqdan çıxdım. Pillekənləri elə sürətlə düşdüm ki, az qala, yıxılacaqdım.

Nə isə, taksiyə əyləşib özümü redaksiyaya çatdırdım. Əfqan müəllim otaqda var-gəl edirdi. Məni görəndə güllə kimi açıldı:

– Sənin bu hərəkətinə nə deyim? Sənə iki manatı nəyə görə vermişdim? Vermişdim ki, taksi ilə gedib gələsən, avtobusla yox. Üç saatdan çox vaxt gedib. Sənə dedim axı, yazı təcildir.

Məndən yaşca xeyli böyük olan Əfqan müəllimi inandıra bilmirdim ki, məndə günah yoxdur, axı Həsən Əliyev kimi şəxsiyyətin sözünü necə kəsə bilərdim.

Dörd il bundan əvvəl Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin Natəvan klubunda Əfqan müəllimin 90 illik yubileyi keçirilirdiyini eşidib mən də getdim. Getdim ki, bu böyük insan haqqında xatirələrimi danışım. Əfqan müəllim haqqında ürək sözlərimi söyləyəndən sonra bura yazdığım o hadisəni də danışdım. Və hamının qarşısında yenə üzümü Əfqan müəllimə tutdum:

– Əziz Əfqan müəllim, – dedim, – o hadisədən 42 il keçib. Gəlmişəm. Gəlmişəm yenə deyəm ki, vallah, billah mən həmin gün avtobusla yox, taksi ilə gedib-gəlmişdim. Bu dəfə bir az xəstə hal olan Əfqan müəllim heç nə demədi, sadəcə, başını tərpətdi. Bilmədim, həmin gün onu inandıra bildim, ya yox?. Nə deyim?.

İlqar HƏSƏNOV,
“Xalq qəzeti”nin bölgə müxbiri